Coimisiún na Scrúduithe Stáit
State Examinations Commission

AN ARDTEISTIMÉIREACHT 2010

AISTRIÚCHÁN AR SCÉIM MHARCÁLA

EALAÍN

ARDLEIBHÉAL

Ardteistiméireacht 2010 Ealaín Ardleibhéal ***Comhdhéanamh Samhlaíoch nó Ábhar Neamhbheo*** **Marcanna Iomlána 100**			
Féadfaidh na hiarrthóirí Comhdhéanamh Teibí a chur i láthair tar éis an rogha Comhdhéanamh Samhlaíoch nó an tÁbhar Neamhbheo. Áireofar ar na hábhair a fhéadfar a úsáid raon leathan páipéar agus meán lena n-áirítear peann luaidhe, graifít, gualach líníochta, dúch agus scuab, criáin, péint, cointé, etc. Beidh meascán de mheáin agus d'ábhair éagsúla inghlactha.			
A	**Léirmhíniú**	**20**	An méid a éiríonn leis an iarrthóir bunbhrí an sliocht tuairisciúil a léiriú agus a chur trasna bunaithe ar an tuiscint agus ar an míniú sa dearadh den Chomhdhéanamh Samhlaíoch nó de shocrú an Ábhair Neamhbheo. *Tagair dóibh seo a leanas* • ráiteas an iarrthóra • an bhaint leis an sliocht tuairisciúil.
B	**Comhdhéanamh**	**20**	An méid a cheapann agus a eagraíonn an iarrthóir spás déthoiseach. *Tagair dóibh seo a leanas* • na gnéithe i Comhdhéanamh Samhlaíoch nó Ábhar Neamhbheo a leagan amach ar bhealach pearsanta, dea-chothromaithe, comhchuí. • gnéithe ealaíne eagraíochta: spás dearfach agus diúltach, cothromaíocht, teannas, codarsnacht, scála etc • léargas an iarrthóra ar léiriúchán 2D a aistriú ar bhileog A2 ag coinneáil leis an sliocht tuairisciúil.
C	**Gnéithe Ealaíne**	**20**	An méid a bhaineann an t-iarrthóir leas as gnéithe ealaíne chun léirmhíniú indibhidiúil agus freagra eispriseach a thabhairt ar an gceist roghnaithe. *Tagair dóibh seo a leanas* • úsáid as gnéithe ealaíne: líne, ton, cruth, foirm, uigeacht, dath • nuair a bhíonn sin beartaithe, an tslí a léiríonn an léiriúchán 2D daingne 3D trí aon mheán nó teicníc a úsáid (nó meascán den phéire), lena n-áirítear líne.
D	**Freagra Cruthaitheach Pearsanta**	**20**	An méid a thugann an t-iarrthóir freagra uathúil agus pearsanta ar an gceist *Tagair dóibh seo a leanas* • stíl indibhidiúil an iarrthóra ó thaobh úsáid meáin agus ábhair mar fhreagra ar an gceist roghnaithe i ndáil leis an sliocht tuairiscithe. • na meáin, gnéithe eispriseach stíle.
E	**An Saothar Críochnaithe**	**20**	An méid a léiríonn an t-iarrthóir oilteacht sna gnéithe teicniúla agus comhdhéanaimh a úsáidtear *Tagair dóibh seo a leanas* • scileanna teicniúla • scileanna i ndáil le spriocanna a chomhlíonadh • tionchar foriomlán an tsaothair chríochnaithe
	Iomlán	**100**	

Ardteistiméireacht 2010 Ealaín Ardleibhéal

Dearadh *100 Marc*

Tá raon leathan páipéir agus meán lena n-áirítear peann luaidhe, gualach líníochta, dúch agus scuab, criáin, péint, cointé, etc inghlactha.

A	**Léirmhíniú**	**20**	An méid a éiríonn leis an iarrthóir an sliocht tuairisciúil a shamhlú agus chomh maith agus a éiríonn leis/léi úsáid a bhaint as smaoineamh a thagann as chun togra deartha a fhorbairt do cheird ar leith. *Tagair dóibh seo a leanas* • léargas ginearálta ar láimhseáil na ceiste a roghnaítear: • an bhaint leis an gceist agus leis an sliocht tuairisiúil
B	**Réamh-Bhileog (Forbairt)**	**20**	An méid a éiríonn leis an iarrthóir smaointe a fhorbairt *Tagair dóibh seo a leanas* • smaointe éagsúla a bhreithniú • anailís a dhéanamh ar smaointe • smaointe a mheas • smaointe a chur in iúl • sceitsí agus sin amháin • nodaireacht ceadaithe • díreach ar an mbileog • caillfear marcanna trí chóipeáil dhíreach ón mbileog ullmhúcháin go dtí an réamh-bhileog.
C	**Gnóthú /Tuiscint ar/ ghnéithe teicniúla (Féach ar an gcairt leantach do cheirdeanna indibhidiúla)**	**20**	An méid a éiríonn le hiarrthóir na fadhbanna deartha atá intuigthe sa cheird/cheist roghnaithe a réiteach go físeach *Tagair dóibh seo a leanas* • oiriúnacht don cheist • breithnithe teicniúla
D	**An togra deartha a chur i láthair**	**20**	An méid a éiríonn leis an iarrthóir an togra deartha a chur i láthair i bhfoirm atá oiriúnach *Tagair dóibh seo a leanas* • oiriúnacht an mheáin don togra/chur i láthair • cumas teicniúil sa mheán a roghnaítear agus na hábhair don chur i láthair.
E	**Dearadh críochnaithe foriomlán/tabhairt chun críche an phróisis deartha**	**20**	An méid a léiríonn togra deartha an iarrthóra coincheapa pearsanta agus é/í ag cur i gcrích an phróisis deartha. *Tagair dóibh seo a leanas* • tionchar foriomlán an tsaothair chríochnaithe • cáilíocht foriomlán an deartha • oilteacht sna gnéithe teicniúla agus comhdhéanaimh a úsáidtear
	Iomlán	**100**	

Dearadh (ar lean)
Mionléiriú ar Chuid C den Scéim mharcála: Gnóthú/gnéithe teicniúla

Ceist 1 -- Litreoireacht agus Callagrafaíocht • léiriú • grafnóireacht/peannaireacht • spásáil/leagan amach • comhréiteach • cothromaíocht	**Ceist 2 -- Gearradh Línóile agus Printéireacht** • líne/cruth/ • uigeacht • láidtreacht/soiléire • forphriontáil • comhréiteach • cothromaíocht
Ceist 3 -- Fabraicphriontáil • patrún • cruth • teicnící: forphriontáil: • cur i bhfeidhm dath • comhréiteach • cothromaíocht	**Ceist 4 -- Broidnéireacht** • rogha na n-ábhar/meán/cúlra • plean maidir le hobair shnáthaide • teicnící • comhréiteach • cothromaíocht
Ceist 5 -- Fíodóireacht • uigeacht a léiriú • plean na fíodóireachta • ábhair/snáth • comhréiteach • cothromaíocht	**Ceist 6 -- Potaireacht** • teicnící • struchtúr • feidhm/achomair • glónrú/maisiú
Ceist 7 -- Puipéadóireacht • feidhm/achomair • cóimeáil • ábhair • carachtracht • dráma	**Ceist 8 -- Leabharcheardaíocht** • ábhair • ceangal/naisc/seaicéad-deannaigh/ chlúdach • íomhánna • litreoireacht • cóimeáil
Ceist 9 --Dearadh Fógraíochta - Póstaer • leagan amach • clóghrafaíocht • grafaic • dath	**Ceist 10 -- Mionsamhlú agus Snoíodóireacht** • teicníc • struchtúr • ábhair • feidhm/achomair • críoch/solas
Ceist 11 -- Seit Stáitse • teicnící • struchtúr • feidhm • tógáil	

Ardteistiméireacht 2010 Ealaín Ardleibhéal

Sceitseáil ón mBeo ***Iomlán 50 marc***

Is féidir na hábhair páipéir agus meán éagsúla a leanas a úsáid lena n-airítear peann luaidhe, graifít, gualach líníochta, dúch agus scuab, criáin, péint, cointé, etc. Beidh meascán de mheáin agus d'ábhair éagsúla inghlactha

Staidiúir 1:

Staidiúir ghearr (15 nóiméad) 20 marc: tá raon leathan cur chuige cuí don Ardleibhéal inghlactha lena n-áirítear líníochtaí gothaí tapaidh. Tá cur in iúl an chomhthéacs cúlra inghlactha.

A	**Comhdhéanamh**	**5**	*Tagair dóibh seo a leanas* • comhdhéanamh: úsáid na bileoige in iomlán; úsáid spás dearfach agus spás diúltach. • freagra cruthaitheach pearsanta: ní mór iarracht a bhaint as an bhfíor iomlán sa staidiúir mar a luaitear ar an bpáipéar scrúdaithe.
B	**Comhréir**	**5**	*Tagair dóibh seo a leanas* • cruinneas anatamaíoch na líníochta: caidreamh na gcodanna don iomlán.
C	**Ton/Líne**	**5**	*Tagair dóibh seo a leanas* • úsáid as solas agus scáth sa mheán roghnaithe mar ghné dhílis den léiriú ar an bhfoirm tríthoiseach • scáthú nó cáilíocht/meá líne; úsáid chruthaitheach den mheán.
D	**Foirm/Méid**	**5**	*Tagair dóibh seo a leanas* • cur i láthair 2D de dhaingne 3D an choirp trí aon mheán nó teicníc nó meascán a úsáid, lena n-áirítear líne.
	Iomlán	**20**	

Staidiúir 2:

Staidiúir Fhada (30 nóiméad): *30 Marc*: staidéar níos mionsonraithe den chorp: ceann agus guaillí nó an fíor in iomlán. Tá líníochtaí an-mhionsonraithe agus líníocht atá an-eispriseach inghlactha.

A	**Comhdhéanamh**	**6**	*Tagair dóibh seo a leanas* Comhdhéanamh; úsáid as spás diúltach, úsáid na bileoige in iomlán, tá cur in iúl an chomhthéacs cúlra inghlactha. Léirmhíniú indibhidiúil ar agus freagra eispriseach pearsanta ar an bhfíor in iomlán nó den cheann agus na guaillí/rogha an leathfhíor mar a luaitear sa staidiúir
B	**Comhréir**	**6**	*Tagair dóibh seo a leanas* Cruinneas anatamaíoch na líníochta: (caidreamh na gcodanna don iomlán) den fhíor in iomlán nó an ceann agus guaillí/rogha leathfhíor mar a luaitear sa staidiúir; caithfear iarracht a dhéanamh tabhairt faoin bhfíor iomlán nó faoin gceann agus na guaillí.
C	**Ton/Líne**	**6**	*Tagair dóibh seo a leanas* Úsáid as solas agus scáth sa mheán roghnaithe agus sna hábhair roghnaithe mar ghné lárnach den líníocht. Líníocht líne as a leanann léirmhíniú indibhidiúil agus freagra eispriseach. Léirmhíniú indibhidiúil agus freagra eispriseach/roghnú pearsanta den ábhar agus den stíl meáin.
D	**Foirm/Méid**	**6**	*Tagair dóibh seo a leanas* Mar a mholann an cur i láthair 2D daingne 3D an choirp trí aon mheán nó teicníc nó meascán a úsáid, lena n-áirítear líne as a leanann léirmhíniú indibhidiúil agus freagra eispriseach.
E	**Mionléiriú**	**6**	*Tagair dóibh seo a leanas* Mar a chomhlíontar go mionsonrach gné/gnéithe den fhíor mar chuid lárnach den líníocht den fhíor iomlán nó den cheann agus na guaillí/rogha an leathfhíor mar a luaitear san staidiúir. Tionchar foriomlán an tsaothair críochnaithe. Mar a léiríonn an t-iarrthóir inniúlacht ó thaobh gnéithe teicniúla agus comhdhéanaimh chun freagra indibhidiúil pearsanta a chruthú.
	Iomlán	**30**	

STAIR AGUS LÉIRTHUISCINT NA HEALAÍNE

ROINN 1- AN EALAÍN IN ÉIRINN

C1		**Marcanna**
A	Ainmnigh na hoibiachtaí léirithe.	**10**
B	Cur síos agus plé ar Mhuince Bhrú Íochtair ag tagairt dá foirm, dá feidhm, dá bunábhar, dá maisiúchán agus do na teicníochtaí a úsáideadh.	**15**
C	Cur síos and plé ar an Luanla ag tagairt dá fhoirm, dá fheidhm, dá bhunábhar, dá mhaisiúchán agus do na teicníochtaí a úsáideadh.	**15**
D	Plé achomair ar na tréimhsí ina ndearnadh iad.	**5**
E	Sceitsí	**5**
	Iomlán	**50**

C2		**Marcanna**
A	Cur síos and plé ar an ailtireacht luath-Éireannach / lonnaíochtaí mainistreacha luath-Éireannacha agus tagairt á déanamh d’eaglaisí agus do chlocháin choirceogacha.	**30**
B	Míniúchán achomair ar na teicníochtaí a úsáideadh nuair a tógadh Aireagal Ghallarais nó Teampall Mhic Dara.	**10**
C	Sceitsí.	**10**
	Iomlán	**50**

C3		**Marcanna**
A	Plé ar láimhseáil stílithe na fíorach daonna i Lámhscríbhinní Éireannacha.	**10**
B	Plé ar an leathanach ainmnithe ón lámhscríbhinn roghnaithe.	**15**
C	Plé achomair ar an gcaoi a ndearnadh Lámhscríbhinní Éireannacha agus ar an mbunfheidhm a bhí acu.	**15**
D	Sceitsí	**10**
	Iomlán	**50**

C4		Marcanna
A	An ráiteas a phlé agus tagairt mhion á déanamh do Scrín Phádraig.	15
B	An ráiteas a phlé agus tagairt mhion á déanamh do Bhachall Leasa Móire.	15
C	Ainm agus plé achomair maidir le sampla miotalóireachta amháin eile ón tréimhse.	15
D	Sceitsí	5
	Iomlán	50

C5		Marcanna
A	Ainm foirgnimh de chuid an ailtire roghnaithe.	5
B	Cur síos agus plé ar an bhfoirgneamh roghnaithe ag tagairt do stíl agus gnéithe ailtireachta.	20
C	Ainm agus plé achomair ar an dara foirgneamh de chuid an ailtire chéanna.	15
D	Sceitsí	10
	Iomlán	50

C6		Marcanna
A	Saothair ainmnithe le Harry Clarke.	5
B	Plé ar an saothar ghloine daite roghnaithe ag tagairt don ábhar, don chomhdhéanamh agus na tionchair atá le feiceáil ina shaothar.	20
C	Ainm agus plé achomair ar shampla eile de ghloine dhaite Éireannach.	15
D	Sceitsí	10
	Iomlán	50

C7		Marcanna
A	Plé ar an bpictiúr léirithe ag tagairt don ábhar agus don chomhdhéanamh.	15
B	Plé ar an bpictiúr léirithe ag tagairt don stíl agus do na bunábhair a úsáideadh.	15
C	Ainm agus plé achomair ar shaothar eile de chuid Louis le Brocquy	15
D	Sceitsí	5
	Iomlán	50

ROINN 2- EALAÍN NA HEORPA (1000 AD- go dtí an Lá Inniu)

C.8		**Marcanna**
A	Pléigh tionchar na heaglaise Críostaí ar fhorbairt na healaíne agus na hailtireachta le linn na tréimhse Rómhánúla.	**5**
B	Ainm agus plé ar an Eaglais Rómhánúil roghnaithe ag tagairt go mion don struchtúr, leagan amach agus maisiúchán.	**20**
C	Ainm agus plé achomair ar shampla amháin den dealbhóireacht Rómhánúil.	**15**
D	Sceitsí	**10**
	Iomlán	**50**

C.9		**Marcanna**
A	Cur síos agus plé ar an léaráid ag tagairt don tréimhse ina ndearnadh é agus dá stíl.	**15**
B	Cur síos agus plé ar an léaráid ag tagairt dá chomhdhéanamh agus agus d'úsáid an tsolais agus an datha.	**15**
C	Ainm agus plé achomair ar shaothar amháin eile le Piero Della Francesca.	**15**
D	Sceitsí	**5**
	Iomlán	**50**

C.10		**Marcanna**
A	Ainmnigh, déan cur síos agus plé ar shaothar Raphael, agus tagairt mhion á déanamh d'ábhar an tsaothair agus don chomhdhéanamh.	**20**
B	Cur síos agus plé ar shaothar Raphael roghnaithe agus tú ag tagairt go mion do léiriú an spáis agus do láimhseáil na fíorach daonna.	**15**
C	Plé achomair ar an tionchar foriomlán a bhí aige ar an Ard-Renaissance.	**5**
D	Sceitsí.	**10**
	Iomlán	**50**

C.11		**Marcanna**
A	Cur síos agus plé ar an léaráid a thugtar ag tagairt go mion don ábhar agus don chomhdhéanamh.	**20**
B	Cur síos agus plé ar an léaráid a thugtar ag tagairt go mion don stíl, don teicníocht agus don siombalachas sa phictiúr.	**15**
C	Plé achomair ar an tionchar a bhí ag Holbein ar ealaín na portráidíochta.	**10**
D	Sceitsí	**5**
	Iomlán	**50**

C.12		**Marcanna**
A	Plé ar Cezanne mar nualaí mór i stair na péintéireachta.	**10**
B	Plé ar an ráiteas ag tagairt don phictiúr léirithe.	**20**
C	Ainm agus plé achomair ar shaothar ainmnithe amháin eile le Cézanne.	**15**
D	Sceitsí	**5**
	Iomlán	**50**

C13		**Marcanna**
A	Saothar iomchuí/ainmnithe a bhaineann leis an gcatagóir.	**5**
B	Plé ar an saothar roghnaithe ag tagairt don ealaíontóir, don stíl, don comhdhéanamh, don bhunábhair, don teicníocht agus don tréimhse ina ndearnadh é.	**15**
C	Ainm an tsaothair eile leis an ealaíontóir roghnaithe.	**5**
D	Cur síos agus plé achomair ar an sampla eile roghnaithe.	**15**
E	Sceitsí	**10**
	Iomlán	**50**

C.14		**Marcanna**
A	Plé mion ar an bpictiúr léirithe.	**25**
B	Ainm an tsaothair eile le Magritte nó le healaíontóir Osréalaíoch eile.	**5**
C	Plé achomhair ar an sampla roghnaithe.	**15**
D	Sceitsí	**5**
	Iomlán	**50**

C.15		**Marcanna**
A	Cur síos ar phríomhthréithe na gluaiseachta roghnaithe.	**20**
B	Saothar ainmnithe ón ngluaiseacht roghnaithe.	**5**
C	Cur síos agus plé ar an saothar roghnaithe, saothar atá ina shampla tipiciúil den stíl nó den ghluaiseacht.	**15**
D	Sceitsí	**10**
	Iomlán	**50**

LÉIRTHUISCINT GHINEARÁLTA

C16		**Marcanna**
A	Plé ar an ráiteas ag tagairt do théamaí/d'ábhar	**20**
B	Plé ar an ráiteas ag tagairt don éifeacht ó thaobh amhairc de agus don tráchtaireacht shóisialta ar an ngraifítí.	**15**
C	Tagairt a dhéanamh don léaráid a thugtar.	**10**
D	Sceitsí	**5**
	Iomlán	**50**

C17		**Marcanna**
A	Plé ar an ráiteas a thugtar (áisiúil, tíosach, faiseanta)	**10**
B	Plé ar fhearastú spás cónaithe plean oscailte, agus cuntas a thabhairt ar an gcaighdeán, ar na bunábhair, ar an gcomhordú agus ar an mbailchríoch.	**15**
C	Plé ar mhaisiú spás cónaithe plean oscailte, agus cuntas a thabhairt ar an gcaighdeán, ar na bunábhair, ar an gcomhordú agus ar an mbailchríoch.	**15**
D	Sceitsí.	**10**
	Iomlán	**50**

C18		**Marcanna**
A	Plé ar an ráiteas ag tagairt d'fhoirgneamh stairiúil 1.	**15**
B	Plé ar an ráiteas ag tagairt do d'fhoirgneamh stairiúil 2.	**15**
C	Fáthanna le caomhnú nó athchóiriú agus an úsáid a d'fhéadfaí a bhaint as foirgnimh den sórt sin.	**10**
D	Sceitsí	**10**
	Iomlán	**50**

C19		***Marcanna***
A	Plé ar an ráiteas ag tagairt do ghaileairí beag, áitiúil, ainmnithe agus comparáid idir na cuairteanna.	**20**
B	Plé ar an ráiteas ag tagairt do mhúsaem náisiúnta ainmnithe agus comparáid idir na cuairteanna.	**20**
C	Sceitsí	**10**
	Iomlán	**50**

C20		**Marcanna**
A	Plé ar an ráiteas a thugtar.	**10**
B	Plé agus comparáid ag tagairt do dhearadh faisin.	**15**
C	Plé agus comparáid ag tagairt do dhearadh d’éadaí spóirt do dhéagóirí.	**15**
D	Sceitsí	**10**
	Iomlán	**50**